

25 Rokov AVT

ASOCIÁCIA
VYDAVATEĽOV
TLAČE

ŠTVRŤSTOROČIE ASOCIÁCIE VYDAVATEĽOV TLAČE

Asociácia vydavateľov tlače si pripomína štvrtstoročie od svojho založenia. Dokumentujú to dnes už historické stanovy z apríla 1991, ktoré prijalo vtedy práve zrodené Združenie vydavateľov periodickej tlače Slovenska. Zaradili sme sa tak medzi krajiny, kde strešná organizácia vydavateľov novín a časopisov reprezentuje nielen túto významnú súčasť mediálneho podnikania, ale súčasne vyjadruje existenciu štandardných spoločenských štruktúr aj na poli informácií a slobody tlače a prejavu.

Asociácia vydavateľov tlače od samého počiatku po súčasnosť zdôrazňovala dve hlavné a navzájom neoddeliteľné línie svojich aktivít. Na jednej strane podporu a presadzovanie spoločného postupu pri vytváraní čo najlepších podmienok pre toto odvetvie mediálneho priemyslu zo strany štátu a ďalších partnerov, najmä polygrafického priemyslu, distribútorov tlače, zadávateľov reklamy a reklamných a mediálnych agentúr. Základnou a nevyhnutnou podmienkou pre to však vždy bola a je najmä sloboda tlače, prejavu a informácií, priestor pre pluralitu a nezávislosť médií. Týmto princípom bola a je Asociácia po celý čas svojej existencie bez kompromisov verná.

PRVÉ KROKY

Združenie vydavateľov vzniklo v čase existencie Českej a Slovenskej Federatívnej republiky. Už táto gramatická zvláštnosť s veľkými písmenami, krátko pred tým „pomlčková vojna“ a ďalšie vážne i žabomyšie spory vytvárali často napäté vzťahy medzi českými a slovenskými stranami spoločných štruktúr. Vydavatelia tlače v tom boli svetlou výnimkou. Takmer súčasne vznikli samostatné organizácie českých a slovenských vydavateľov, ktoré sa bez problémov a kolegiálne zhodli na rovnocennej spolupráci a samostatnom členstve v medzinárodných asociáciách vydavateľov.

A nemožno obísť významnú úlohu rakúskych priateľov pri vzniku našej organizácie vydavateľov. V krajine našich susedov už od roku 1946 kvalitne fungoval Zväz rakúskych novín / Verband Österreichischer Zeitungen, VÖZ / a táto vydavateľská asociácia bola pre nás nielen inšpiráciou, ale aj konkrétnym vzorom. Pri vzniku Združenia vydavateľov a tvorbe prvých stanov veľmi cennú pomoc poskytol najmä Dr. Walter Schaffelhofer, ktorý bol viac ako 23 rokov generálnym sekretárom VÖZ a pri príležitosti nášho jubilea mu patrí naša úprimná vďaka.

STANOVY ZDRUŽENIA VYDAVATEĽOV PERIODICKEJ TLAČE SLOVENSKA

Sídlo: Bratislava

Ciele a činnosti:

Združenie vydavateľov periodickej tlače Slovenska (ďalej len "Združenie") sa ustanovuje na zastupovanie a podporu záujmov vydavateľov a nakladateľov periodickej tlače na Slovensku.

Úlohy Združenia:

1. Na základe poverenia zastupovať vydavateľov a nakladateľov novín a časopisov pri všetkých rokovaniach s orgánmi štátu, predstaviteľmi polygrafického priemyslu, výrobcov papiera, distribúcie (PNS a súkromných rozširovateľov periodickej tlače), spravodajských agentúr;
2. Zúčastňovať sa priprav legislatívnych iniciatív, pripomienok pri príprave zákonov a vyhlások týkajúcich sa oblasti vydávania a šírenia periodickej tlače a ekonomickej činnosti v tejto oblasti;
3. Prispievať k utváreniu sociálnych podmienok pracovníkov periodickej tlače, ktoré sú garantované v kolektívnych zmluvách, ako aj dohôd so Slovenským syndikátom novinárov ako profesionálnou a odborovou organizáciou;
4. Pôsobiť v oblasti protimonopolných opatrení, a to spoluprácou s protimonopolným úradom;
5. Zabezpečovať služby pre periodickú tlač:
 - a/ iniciovaním a prispievaním k procesu vzdelávania a rekvalifikácie pracovníkov v oblasti periodickej tlače,
 - b/ iniciovaním výskumu informačného trhu jednotlivých periodík z hľadiska ich šírenia a remitendy,
 - c/ v spolupráci s objektívnymi výskumnými inštitúciami, ktoré garantujú objektivitu údajov nákladov periodickej tlače uskutočňovať kontrolu týchto údajov;

Podporovať podnikateľské aktivity Združenia v spoločnom záujme

26. 4. 1991

Združenie vydavateľov periodickej tlače Slovenska, neskôr premenované na Asociáciu vydavateľov tlače bolo zaregistrované na Ministerstve vnútra Slovenskej republiky dňa 26. 4. 1991.

PRINCIPIÁLNE POSTOJE

V nových podmienkach po roku 1989 celá spoločnosť musela riešiť množstvo závažných úloh, postavenie médií, sloboda tlače a vyjadrovania patrila medzi ne. Noviny a časopisy a organizácia vydavateľov v tom vždy zaujímala a zaujíma principiálne postoje a slúži ku cti našej komunite, že od tejto línie nikdy neuhla. Bolo tak napriek viacerým tvrdým útokom, ktoré sa odohrávali predovšetkým v troch rovinách – cez mediálnu legislatívu, zneužívanie súdnych žalôb a snahy podkopať ekonomickú základňu vydávania tlače.

Kombinácia všetkých týchto nástrojov bola najagresívnejšia v rokoch 1992 – 1998. Symbolom môže byť zjavne politicky motivovaný pokus o razantné zvýšenie daňového zaťaženia pre väčšinu novín a časopisov v roku 1997. Odpoveďou boli známe biele stránky, prázdne titulné strany najvýznamnejších denníkov. Bol to napokon jeden z mála príkladov, keď sa mečiarovská administratíva musela vzdať.

Vtedy sme ešte netušili, že podobnú zbraň budeme musieť použiť o viac než desať rokov neskôr. Bolo to v roku 2008 v zápase o nový tlačový zákon. Hoci z neho napokon vypadli najbrutálnejšie pasáže, optimálnu, na európske pomery štandardnú mediálnu legislatívu nemáme dodnes. To v kombinácii so zneužívaním v mnohom chorej súdnej praxe znova a znova komplikuje vydavateľom a novinárom život.

Pripomeňme ešte ďalší dramatický moment z roku 1998. Vydavatelia ostro protestovali proti privatizácii kľúčového distribútora tlače, Poštovej novinovej služby, tlačiarenskou firmou Danubiaprint a upozorňovali na politické aj ekonomické riziká tohto kroku. O rok už Danubiaprint a zakrátko aj PNS boli v konkurze, vydavatelia prišli približne o tretinu ročných príjmov z predaja tlače. To, že túto situáciu zvládli, je dôkazom, že napriek všetkým peripetiám má toto odvetvie dobré základy.

ŠTANDARDNÉ ŠTRUKTÚRY

Vhodné podmienky pre vydávanie novín a časopisov predpokladajú okrem iného vytvorenie štandardných štruktúr, inštitúcií a nástrojov, ktoré s tým súvisia. Jednou z nich je Kancelária pre overovanie nákladov – ABC SR, ktorá najmä zásluhou organizácie vydavateľov vznikla v roku 1999. Aj pri tom sme využili skúsenosti vyspelejších kolegov – zo Švajčiarska a Európskej sekcie Medzinárodnej federácie kontrolných úradov pre náklady a tiež z Nemecka. V praxi boli pre nás cenné najmä postupy českých kolegov.

V roku 2001 vydavatelia spolu so Slovenským syndikátom novinárov založili Asociáciu na ochranu novinárskej etiky a ako jej výkonný orgán Tlačovú radu Slovenskej republiky. Táto inštitúcia na princípe samoregulácie na základe podnetov verejnosti dozerá na dodržiavanie etických zásad v periodickej tlači. Ak sme spomínali pomoc rakúskych priateľov pri vzniku združenia vydavateľov, nuž v tomto sme ich predbehli a ich tlačová rada vznikla až v roku 2010.

Asociácia vydavateľov tlače, ktorá je reprezentatívnou organizáciou odvetvia ani nie tak počtom členov, ale najmä tým, že združuje vydavateľov všetkých rozhodujúcich printových médií, sa usiluje aktívne reagovať aj na ďalšie otázky. Spomeňme niekoľko výskumov a kampaní, podporujúcich výhodnosť reklamy v tlači. Dôležitá je tiež snaha o zlepšenie autorského zákona a boj proti zneužívaniu jeho medzier najmä zo strany niektorých monitorovacích agentúr.

Mohli by sme vymenovať viacero osobností z vydavateľského a novinárskeho prostredia, ktoré výrazne prispeli k jasnej a principiálnej línii asociácie a jej rôznym aktivitám. Za všetkých si pripomeňme Michala Arpáša, s ktorým sme sa navždy rozlúčili vlani v novembri a ktorý bol v rokoch 2010 až 2015 predsedom predstavenstva Asociácie vydavateľov tlače.

ČAS ZMIEN

Štruktúra periodickej tlače sa v posledných takmer troch desaťročiach dynamicky menila. V roku 1989 bolo na Slovensku dvanásť denníkov, v čase vzniku Združenia vydavateľov ich bolo už osemnásť a v roku 1993 dosiahol počet denníkov vrchol, dvadsať. Počet registrovaných časopisov bol v roku 1989 niečo vyššie tristo, v nasledujúcich rokoch rýchle stúpala a za necelé desaťročie prekročil tisíciku. Dnes je na Slovensku jedenásť denníkov a rozsiahla ponuka časopisov najrôznejšieho zamerania.

Najväčšou výzvou je nesporne nástup digitálnej éry. Všade na svete elektronická komunikácia uberať klasickej periodickej tlači čitateľov a znižuje náklady. Dôležité však je, túto výzvu prijať aktívne a využiť jej pozitívne stránky. Vydavateľ nie je zjednodušene ten, kto potlačí kvantá papiera. Vydavateľský subjekt je predovšetkým schopný vysoko profesionálne, transparentne a kompetentne získavať a spracúvať overené informácie a šíriť ich v štruktúrovanej a hierarchizovanej podobe rôznymi komunikačnými kanálmi. To je v dnešnej dobe, keď sociálne siete a ďalšie nástroje komunikácie priniesli jej veľkú demokratizáciu, ale aj neprehľadnosť, veľká devíza. Súčasne sa dá predpokladať, že tak, ako klasická tlač nezanikla viac než pol tisícročia od čias, čo ju vynášiel Guttenberg, nestane sa tak ani v dnešných časoch. A tradičné metódy informovania nájdú optimálny súlad s novými, z ktorých niektoré teraz iba tušíme.

Asociácia vydavateľov tlače, noviny a časopisy na Slovensku majú za sebou pozoruhodné štvrtstoročie. Aké bude ďalšie, závisí nielen od vydavateľov a novinárov, ale nemenej od čitateľov a prijímateľov informácií, od spoločenského vývoja, ktorého zrkadlom sú médiá.

Miloš Nemeček

PhDr. Miloš Nemeček bol v rokoch 1991 až 2010 predsedom Združenia vydavateľov periodickej tlače Slovenska

ringier axel springer

Ringier Axel Springer Slovakia, a.s., najväčší multimediálny vydavateľský dom na Slovensku, vznikol v roku 1990. Vo svojom portfóliu má denník Nový čas ako aj časopisy Nový čas Nedela, Nový čas pre ženy, Život, Nový čas Križovky, Nový čas Bývanie, Eva, Madam Eva, Geo, Auto Bild. Do online portfólia patria www.cas.sk, www.aktuality.sk, www.casprezeny.sk, www.eva.sk, www.zivot.sk a videoportál Tivi.sk.

NEWS & MEDIA holding

News and Media Holding, a.s., je najväčšou slovenskou mediálnou spoločnosťou s najširšou škálou printových a online titulov. Patria sem lifestyle, spoločenské, odborné, ekonomické, detské a hobby tituly ako: Plus 7 dní, denník Plus 1 deň, Trend, EMMA, Dobré jedlo, Break, Báječná žena, Mollie tvorí, Pekné bývanie, Šarm, Poľovníctvo a Rybárstvo, Včielka, Záhradkár, Zdravie a Zorníčka.

Šport press

ŠPORT PRESS, s.r.o., je vydavateľom denníka Šport, ktorý má za sebou 70 ročnú históriu. Vydáva aj knižné športové publikácie o futbalových šampionátoch, unikátne kroniky športu za jednotlivé roky, ale aj tituly ako Storočie piruet. Okrem vydavateľskej činnosti je ŠPORT PRESS s.r.o. aj spolujateľom najpopulárnejšieho športového portálu na Slovensku www.sport.sk.

Mediaprint - Kapa Pressegrasso, a.s., už od svojho vzniku v roku 1990 si zachováva stabilné postavenie na trhu a je najväčším distribútorom novín a časopisov, s ponukou viac ako 2300 titulov. S využitím najmodernejších distribučných technológií a vlastnou logistickou sieťou zásobuje viac ako 7 000 predajných bodov na Slovensku.

Petit Press

Petit Press, a.s., má vo svojej ponuke viac ako 30 tlačných celostátnych a regionálnych titulov s týždenným nákladom vyše 600 tisíc výtlačkov. Do portfólia patria okrem denníka SME, Profit, The Slovak Spectator, Új Szó, Vasárnap, TV Svet, TV Oko, Sme ženy, MY, Korzar a Echo. Spravodajský portál www.sme.sk má viac ako 2 milióny návštevníkov mesačne.

PEREX a.s.

PEREX, a.s., je vydavateľom denníka Pravda, ktorý je celostátnym mienkotvorným titulom s najdlhšou, takmer 100-ročnou tradíciou na Slovensku. Do portfólia patria aj tituly Dobré zdravie, Mia, Magazin Varecha, Magazin Víkend, Pravdamagazin a portály www.pravda.sk, www.varecha.sk a www.avizo.sk.

Star Production

Do portfólia vydavateľstva STAR production, s.r.o., patria populárne tituly ako Slovenka, Praktická Slovenka, Slovenka Zdravie rodiny, La Femme, Metropola, Top Cars a internetový portál www.zenskyweb.sk.

MEDIA GROUP

BAUER MEDIA SK, v.o.s., dcérka spoločnosť svetovej skupiny BAUER MEDIA GROUP vznikla v roku 2007. Medzi jej časopisy patria: Eurotelevizia, Naša záhrada, Chvilka pre Teba, Napísané životom, Lenna, Balans, Čas na lásku, Noviny do pohody, Balans relaxačné maľovánky, Chvilka pre teba - Varíme a pečieme, Rytmus života - Nové varenie a pečenie, TELE plus, Tele magazin pre ženy.

Spoločnosť JAGA GROUP, s.r.o., vznikla v roku 1993 ako vydavateľ stavebníckej literatúry. Počas svojej existencie vydala viac ako 180 odborných i populárnych knižných titulov. Do portfólia spoločnosti patria tituly: Môj dom, Urob si sám, Tvorivé bývanie, Záhrada, Rodinné domy, Všetko o bývaní, ASB, Stavebné materiály, TZB Haustechnik, Inžinierske stavby a Správa budov.

25 Rokov AVT

ASOCIÁCIA
VYDAVATEĽOV
TLAČE

Asociácia vydavateľov tlače | Seberíniho 9 | 821 03 Bratislava | www.vydavatelia.sk

© 2016

Vydané pri príležitosti 25. výročia vzniku.